

สคค 2062 สคค 4/35
2 กพ 58 2 กพ 58
14.104 14.104

ที่ กต ๑๒๐๓/๙๘

กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๓๐ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการที่โกตากินาบาลู

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ด้วยเมื่อวันที่ ๒๗-๒๘ มกราคม ๒๕๕๘ ผมได้เข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ ณ โกตากินาบาลู มาเลเซีย ซึ่งเป็นการประชุมครั้งแรกสำหรับการดำรงตำแหน่งประธานอาเซียนของมาเลเซีย ภายใต้หัวข้อหลัก คือ “ประชาชนของเรา ประชาคมของเรา และวิสัยทัศน์ของเรา” สรุปสาระสำคัญของการประชุมฯ ได้ ดังนี้

๑. การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน

๑.๑ ที่ประชุมฯ รับทราบรายงานของเลขาธิการอาเซียนเกี่ยวกับความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนงานสำหรับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน รวมทั้งการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสำนักเลขาธิการอาเซียนและองค์กรต่าง ๆ ของอาเซียน เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อปัญหาท้าทายต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยย้ำว่าสำนักเลขาธิการอาเซียนจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนทั้งในด้านบุคลากรและงบประมาณอย่างพอเพียง

๑.๒ ที่ประชุมฯ ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงการทำงานของอาเซียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยย้ำถึงความจำเป็นที่จะต้องปรับรูปแบบหรือลดจำนวนการประชุมต่าง ๆ ลงเพื่อไม่ให้เป็นการระดมผู้นำและรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ สิงคโปร์ได้จัดทำเอกสารข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เช่น การให้ผู้นำอาเซียนตัดสินใจว่าในแต่ละปีจะมีการประชุมสุดยอดอาเซียนปีละ ๒ ครั้ง หรือเพียง ๑ ครั้งในช่วงปลายปี โดยอาจนำระบบการประชุมทางไกล (video conference) มาใช้แทนการประชุมระหว่างผู้นำอาเซียนในช่วงต้นปี รวมทั้งอาจนำรูปแบบของ “Troika” มาใช้ในการประชุมกับประเทศคู่เจรจาทั้งในระดับผู้นำและรัฐมนตรีต่างประเทศ โดยมีการกำหนดให้ผู้นำหรือรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ๓ ประเทศกล่าวแทนประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมด

๑.๓ ผมได้ย้ำว่า ประเทศสมาชิกจำเป็นต้องเร่งรัดแก้ไขกฎระเบียบภายในประเทศที่เป็นอุปสรรคต่อการรวมตัวทางเศรษฐกิจ และส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อให้อาเซียนเป็นประชาคมเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง โดยอาจพิจารณาเสริมสร้างความร่วมมือด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนด้วยกันในลักษณะ “๑+๑” เช่น การที่ไทยจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในบริเวณพื้นที่ชายแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ๖ แห่ง เพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาร่วมกัน รวมทั้งความร่วมมือเพื่อสร้างเสถียรภาพให้แก่ราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญของประเทศสมาชิก เช่น ข้าวและยางพารา

๑.๔ ผมได้ย้ำความสำคัญของการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาข้ามแดน เช่น ปัญหาการค้ามนุษย์ การโยกย้ายถิ่นฐาน และแรงงานข้ามชาติ ซึ่งในเรื่องนี้ อินโดนีเซียได้เสนอให้มีการจัดทำตราสารทางกฎหมายอาเซียนว่าสิทธิแรงงานข้ามชาติ (ASEAN Legal Instrument on the Rights of Migrant Workers)

/ ๒. การจัดทำ ...

๒. การจัดทำวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียนภายหลังปี ๒๕๕๘

๒.๑ ที่ประชุมฯ รับทราบการจัดตั้งคณะทำงานระดับสูงเพื่อยกร่างวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียนภายหลังปี ๒๕๕๘ และเห็นพ้องว่า ต้องสร้างความเป็นปึกแผ่นและความเข้มแข็งของประชาคมอาเซียน และต้องมองไปข้างหน้าในประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ การรักษาเอกภาพ ความเป็นแกนกลาง เป็นผู้ขับเคลื่อนสถาปัตยกรรมด้านความมั่นคงในภูมิภาค และการให้ความสำคัญกับประชาชน

๒.๒ ผมได้เสนอว่า อาเซียนควรพิจารณาเรื่องการระดมทรัพยากรและบุคลากรร่วมกัน เพื่อให้สามารถแสดงบทบาทอย่างสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหาท้าทายของภูมิภาคและของโลก เช่น การเข้าร่วมในปฏิบัติการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติ และการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมในกรณีที่เกิดภัยพิบัติ

๓. การเสริมสร้างบทบาทของอาเซียนในสถาปัตยกรรมในภูมิภาค

๓.๑ ที่ประชุมฯ เห็นว่า ในขณะที่อาเซียนกำลังมุ่งสู่การเป็นประชาคมและสถานการณ์ในภูมิภาคมีความผันแปร อาเซียนจึงจำเป็นต้องรักษาเอกภาพและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศภายนอกภูมิภาค รวมทั้งจำเป็นต้องแสดงท่าทีร่วมกันในประเด็นปัญหาระหว่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างความเป็นแกนกลางของอาเซียน (ASEAN Centrality)

๓.๒ ที่ประชุมฯ ย้ำความสำคัญของการเสริมสร้างความเข้มแข็งของกรอบความร่วมมือในภูมิภาคของอาเซียน เช่น อาเซียน+๑ อาเซียน+๓ การประชุมว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ARF) โดยเฉพาะกรอบการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (East Asia Summit – EAS) ซึ่งมีความสำคัญและโดดเด่นมากขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากเป็นเวทีหารือในระดับผู้นำที่มีตัวแสดงที่สำคัญในภูมิภาคเข้าร่วมครบถ้วน

๔. สถานการณ์ในภูมิภาคและระหว่างประเทศ

๔.๑ สถานการณ์ในทะเลจีนใต้

๔.๑.๑ ฟิลิปปินส์และเวียดนามแสดงความวิตกกังวลเกี่ยวกับกรณีที่ดินดำเนินการถมทะเลบริเวณเกาะต่าง ๆ เช่น Fiery Cross Reef และ Johnson South Reef ในทะเลจีนใต้ และเห็นว่า การกระทำดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อสันติภาพและความมั่นคงในภูมิภาค ทั้งนี้ ที่ประชุมฯ ย้ำความจำเป็นที่อาเซียนจะต้องมีท่าทีที่เป็นเอกภาพในการหารือกับจีน

๔.๑.๒ ที่ประชุมฯ แสดงความชื่นชมบทบาทของไทยในฐานะผู้ประสานงานความสัมพันธ์อาเซียน-จีน และย้ำความสำคัญของการผลักดันการปฏิบัติให้เป็นไปตามปฏิญญาว่าด้วยการปฏิบัติของภาคีในทะเลจีนใต้ (DOC) ควบคู่ไปกับการเร่งรัดการจัดทำแนวปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (COC) ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว โดยใช้เอกสารชุดที่สองของประเด็นที่ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องกันเป็นพื้นฐานในการจัดทำเค้าโครงและสาระสำคัญของ COC รวมทั้งการเร่งรัดการดำเนินการตามมาตรการเร่งด่วน (early harvest measures) ที่ได้มีการตกลงกันไว้ เพื่อป้องกันไม่ให้อาเซียนในพื้นที่ถูกละเลยเป็นความขัดแย้ง เช่น การจัดตั้งสายด่วนระหว่างกระทรวงการต่างประเทศและหน่วยงานด้านค้นหาและกู้ภัยของประเทศสมาชิกอาเซียนและจีน ตลอดจนการฝึกซ้อมวางแผนร่วม (table-top exercise) ด้านการค้นหาและกู้ภัย เป็นต้น

๔.๒ ปัญหากลุ่มหัวรุนแรงสุดโต่ง

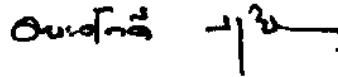
ที่ประชุมฯ ได้แสดงความวิตกกังวลเกี่ยวกับภัยคุกคามจากแนวคิดหัวรุนแรงสุดโต่ง โดยได้ออกแถลงการณ์รัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนว่าด้วยความรุนแรงและที่กระทำโดยองค์กรหัวรุนแรงในอิรักและซีเรีย (ASEAN Foreign Ministers' Statement on the Violence and Brutality Committed by Extremist Organisations in Iraq and Syria) ทั้งนี้ ผมได้ย้ำความสำคัญของการแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุ รวมทั้งการส่งเสริมการพัฒนาที่ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์ (inclusive development)

๔.๓ อินโดนีเซียได้ใช้โอกาสนี้เน้นประเด็นความร่วมมือทางทะเล ซึ่งครอบคลุมทั้งความร่วมมือด้านการค้นหาและกู้ภัย (search & rescue) การอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล และการปราบปรามการทำประมงผิดกฎหมาย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไปด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร)

รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กองการเมืองและความมั่นคง

กรมอาเซียน

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๔๓๓๔

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๒๒๖